

ผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้โครงงาน สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

The Outcome of Student's Developmental Activities on Philosophy of Sufficiency Economy Using Project Work For Prathomsuksa VI Student.

สุมาลี สว่างคำ (Sumalee Srangkam)*

คงศักดิ์ ธาตุทอง (Kongsak Thatong)**

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความรู้ความเข้าใจเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) ความรู้ความสามารถในการจัดทำโครงงาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 3) ความสามารถในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนหมื่นวิลาสวรรค์ อำเภอเมือง-อุดรธานี จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 1 ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 25 คน การวิจัยใช้รูปแบบ One-shot case study เป็นการทดลองเพียงกลุ่มเดียวและทดสอบหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-4 เป็นแผนเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5-10 เป็นแผนการจัดกิจกรรมโครงงาน 2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ได้แก่ แบบวัดความรู้ความเข้าใจเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แบบวัดความสามารถในการทำโครงงาน และแบบวัดความสามารถในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คิดเป็นร้อยละ 74.40 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 70 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 80.64 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 70
2. นักเรียนมีคะแนนความสามารถในการจัดทำโครงงานในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 20 และความสามารถในการจัดทำโครงงานในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 80
3. นักเรียนมีความสามารถในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 72 และระดับปานกลาง ร้อยละ 28

Abstract

The purposes of the present research study included: 1) to study learning achievement in Philosophy of Sufficiency Economy 2) to study learning the student's ability to conduct project 3) to study the student's ability applying their knowledge about the Philosophy of Sufficiency Economy of grade - 6 students.

คำสำคัญ: ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โครงงาน

Keyword: The Philosophy of Sufficiency Economy, Student's Development Activities, Project Work

* นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

The target group consisted of 25 grade - 6 students in Choomchonmoomon wittayasan School, under the Office of Udon thani Educational Service Area 1, during the second semester of the academic year 2009. The One-Shot Case Study Design was the research methodology. The research tools consisted of 1) experimental tool which comprised 10 lesson plans, 1 - 4 lesson plans about the Philosophy of Sufficiency Economy, and 5 - 10 lesson plans about Project work. 2) Data collection tool which comprised a learning achievement test in Philosophy of Sufficiency Economy, the student's ability to conduct project, and a test to measure the students' ability applying their knowledge about the Philosophy of Sufficiency Economy. The collected datas were analyzed by frequency, arithmetic mean, percentage and standard deviation.

The findings were as follows:

1. The students' learning achievement in Philosophy of Sufficiency Economy was 74.40% of the full marks (14.48 out of 20 full marks) which was higher than the prescribed of 70%. Furthermore, 20 students or 80.64% of the group passing criterion was also higher than the prescribed criterion of 70%.
2. The student's ability to conduct project in "Very Good" level for 20%, in "Good" level for 80%.
3. The students showed their ability in applying their knowledge about the philosoph

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และมนุษย์ ต่างมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันอย่างใกล้ชิดเนื่องจากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่เอื้ออำนวยประโยชน์ให้มนุษย์ได้รับปัจจัยสี่ ซึ่งได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และที่อยู่อาศัย แต่ในขณะที่เดียวกันการกระทำของมนุษย์ได้ส่งผลกระทบต่อสภาพของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเนื่องจากความจำกัดของทรัพยากรธรรมชาติรวมทั้งการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของจำนวนประชากร มีผลทำให้เกิดการแย่งชิงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมหรือการแพร่กระจายของภาวะมลพิษจากกระบวนการใช้ทรัพยากรธรรมชาตินั้น ๆ (จินตนาทวีมา, 2544)

ภาครัฐและภาคเอกชนได้ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและเริ่มนโยบายให้ประชาชนทุกคนร่วมใจกันประหยัดพลังงานและร่วมกันปลูกต้นไม้ รวมถึงยึดแนวทางการดำเนินวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ชี้ให้เห็นถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับชาติในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเน้นความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรจากผลกระทบใด ๆ ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัย

ความรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังเพื่อการพัฒนาที่มั่นคงและยั่งยืนตลอดไป (งานเผยแพร่วิชาการสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดแนวการจัดการศึกษาโดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการอย่างเหมาะสมส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวาง หลากหลายรูปแบบ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1 ได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องดังกล่าวข้างต้น จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยนำหลักการจุดเน้นและนโยบายต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพและมีคุณภาพตามที่หลักสูตรต้องการ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1, 2549) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนชุมชนหมื่นวิทยาสรรค์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1 เท่าที่มีการดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนที่ผ่านมา ครูไม่ได้

ให้ความสำคัญและเอาใจใส่ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมชุมนุม กลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม หรือกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ซึ่งส่วนใหญ่โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อให้ผ่านจุดประสงค์เท่านั้น ส่วนสำคัญของครูที่จะต้องดำเนินการใช้แต่ทำหน้าที่สอน เฉพาะรายวิชา 8 กลุ่มสาระเท่านั้น ครูบางคนยังมีความเข้าใจว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไม่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนแต่อย่างใด ไม่มีการวัดผลประเมินผล เพราะหลักสูตรกำหนดไว้ให้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดเท่านั้น ครูบางคนจึงปล่อยให้นักเรียน ปฏิบัติกิจกรรมเพียงลำพัง ไม่สนใจว่าผลจะออกมาอย่างไร

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้โครงงานประเภทสำรวจในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน ซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ค้นหาความสามารถ ความถนัด ตามความสนใจของตนเอง รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้ มีทักษะการคิด เป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีทักษะในการตัดสินใจ มีคุณธรรม ในการดำรงชีวิต สร้างทางเลือกที่หลากหลาย มีการตัดสินใจ และสร้างทัศนคติของผู้เรียนไปพร้อม ๆ กันตามศักยภาพของผู้เรียน (สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.), 2545)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อศึกษาความรู้ความสามารถในการจัดทำโครงงาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อศึกษาความสามารถในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยแบบก่อนทดลอง ทดลองเพียงกลุ่มเดียว (One-shot case study) และทดสอบ หลังการทดลอง
2. กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนหนองนาวิทยาสรรค์ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้
 - 1) แผนการสอน จำนวน 10 แผนการจัด การเรียนรู้ จำนวน 10 แผน 20 ชั่วโมง

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 - 4 เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 - 10 เรื่อง การ จัดกิจกรรมโครงงาน

2) แบบวัดความรู้ ความเข้าใจหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 20 ข้อ

3) แบบวัดความสามารถในการทำโครงงาน แบบประเมินโครงงาน จำนวน 1 ชุด

4) แบบวัดความสามารถในการนำปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ของนักเรียน จำนวน 5 ข้อ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถม ศึกษปีที่ 6 เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย (X) เท่ากับ 14.88 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 74.40 ซึ่งสูงกว่า เกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ ร้อยละ 70 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.54 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด 20 คน จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 25 คน คิดเป็นร้อยละ 80 ซึ่ง สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ ร้อยละ 70

2. ความรู้ความสามารถในการจัดทำโครงงาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบประเมินความ สามารถในการจัดทำโครงงาน นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย (X) เท่ากับ 34.60 คะแนน จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 86.50 นักเรียนมีคะแนนระดับความสามารถใน การจัดทำโครงงานในระดับดี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 80 และระดับดีมาก จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 20

3. ด้านความสามารถในการนำปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ แบบสร้างสถานการณ์วัดนักเรียนมี ความสามารถในการเชื่อมโยงปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในระดับมาก จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 72 และระดับ ปานกลาง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 28

การอภิปรายผล

1. ด้านความรู้ความเข้าใจเรื่องปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง

จากการวิเคราะห์คะแนนแบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า นักเรียน ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีคะแนนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ ร้อยละ 70 และ

มีจำนวน 20 คน จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 25 คน คิดเป็นร้อยละ 80 สอดคล้องกับ ชาญณรงค์ มุมทอง (2553) ได้วัดความรู้ความเข้าใจเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 72.46 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ ร้อยละ 70 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 83.87 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 70

2. ด้านความรู้ความสามารถในการจัดทำโครงการงานของนักเรียน

จากการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนในการทำโครงการงานประเภทสำรวจ เพื่อเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่านักเรียนมีระดับความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมโครงการในระดับดี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 80 และในระดับดีมาก จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 20 จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 25 คน โดยผลจากการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนในการทำโครงการงาน ส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างดี จากการตอบคำถามสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจากว่าในการทำโครงการงานสำรวจครั้งนี้ นักเรียนได้เลือกประเด็นที่จะศึกษาตามความสนใจของตนเอง รวมทั้งได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัว สอดคล้องกับ เอื้อพงศ์ เณลิมเล่า (2552) ที่ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ในการทำโครงการงานเพื่อเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยนักเรียนได้เรียนรู้วิธีการทำโครงการงานสำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่อยู่ใกล้โรงเรียนและมีการจัดกิจกรรมด้านการเกษตร ที่หลากหลายเพื่อเป็นตัวอย่างในการเรียนรู้เรื่องความพอเพียง ส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้เป็นอย่างดี เนื่องจากแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ในการศึกษาอยู่ในชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ ซึ่งมีสภาพแวดล้อมที่นักเรียนคุ้นเคยและนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในแหล่งการเรียนรู้ได้เลือกประเด็นที่จะศึกษาตามความสนใจ ประกอบกับการทำโครงการงานสำรวจ นักเรียนจะเป็นผู้ลงมือศึกษาด้วยตนเองทุกขั้นตอน

3. ด้านความสามารถในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ของนักเรียน

ผลการวิเคราะห์คะแนนแบบแบบทดสอบวัดความสามารถในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้กับนักเรียน พบว่านักเรียนมีความสามารถในการเชื่อมโยง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในระดับมาก จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 72 และระดับปานกลาง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 28 สอดคล้องกับ ชาญณรงค์ มุมทอง (2553) ได้ทำการวัดความสามารถในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ พบว่านักเรียนมีความสามารถในการเชื่อมโยงปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก โดยมีนักเรียนจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 83.87 และระดับปานกลางจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.13 สอดคล้องกับ สันติ สีลา (2553) ได้ศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาภาวะโลกร้อนด้วยความพอเพียงของนักเรียน พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 82.23 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ ร้อยละ 75 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 85.29 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ ร้อยละ 75 สอดคล้องกับ เอื้อพงศ์ เณลิมเล่า (2552) กล่าวว่า การที่นักเรียนมีความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมากนั้น เนื่องมาจากแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ในการศึกษาอยู่ในบริเวณชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ จึงมีสภาพแวดล้อมที่นักเรียนคุ้นเคย ประกอบกับการลงมือปฏิบัติจริงในแหล่งการเรียนรู้ ทำให้นักเรียน มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม

ภาพรวมผลการวิจัย

ผลการวิจัยด้านความสามารถในการทำโครงการงานของนักเรียน ภายหลังจากการปฏิบัติกิจกรรมโครงการงาน พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนความสามารถในการทำโครงการงานอยู่ในระดับดี เนื่องจากว่าในการปฏิบัติโครงการงานนั้น ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกประเด็นที่จะศึกษาตามความสนใจ นักเรียนได้เลือกสถานที่ในชุมชนที่ต้องการจะศึกษาด้วยตัวของนักเรียนเอง นักเรียนมีส่วนร่วมในการคิด แก้ปัญหาและแลกเปลี่ยนความรู้กับบุคคลอื่น ตลอดจนในแหล่งการเรียนรู้ที่ไปศึกษาหาความรู้ นั้น นักเรียนมีความคุ้นเคยกับแหล่งการเรียนรู้นั้นๆ เป็นอย่างดี เพราะว่าเป็นแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในชุมชนของนักเรียนเองซึ่งมีสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกับการดำเนินชีวิตของนักเรียน

ผลการวิจัยด้านความสามารถในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ของนักเรียน ภายหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่านักเรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์ โดยการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ที่ครูกำหนดให้เป็นอย่างดี เนื่องจากในกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชนที่ใช้

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต โดยผู้สอนใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานประเภทสำรวจในการศึกษาเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวทำให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้ที่มีความใกล้เคียงกับการดำเนินชีวิตของนักเรียน นักเรียนได้เลือกประเด็นที่จะศึกษาตามความสนใจ ได้เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง และมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความรู้กับบุคคลอื่น ส่งผลให้นักเรียนมีความรู้และความเข้าใจในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์ ซึ่งวิธีการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่ศึกษามากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้โครงงาน ผู้สอนควรศึกษา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เข้าใจอย่างถูกต้องและควรสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงก่อน จึงดำเนินการสอนการทำกิจกรรมโครงงานเพื่อนำไปใช้ในการศึกษา เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อไปตามลำดับ
2. ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมโครงงานแบบสำรวจควรคำนึงถึงเวลา ในการจัดกิจกรรมทั้งในและนอกเวลาเรียน โดยการจัดกิจกรรมนอกเวลาเรียนเพื่อสำรวจแหล่งการเรียนรู้ จะทำให้เด็กมีเวลาในการศึกษาแหล่งการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น
3. ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรให้เด็กมีโอกาสนอภิปรายและแสดงความคิดเห็น มากที่สุด เพื่อจะได้ทราบแนวความคิดของผู้เรียนในเรื่องที่ศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- จินตนา ทวีมา. (2544). **กองทุนสิ่งแวดล้อม**. กรุงเทพฯ: สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
- งานเผยแพร่วิชาการสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2550). **ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการบรรเทาปัญหาภาวะโลกร้อนอย่างยั่งยืน**. สัมมนาวิชาการ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาญณรงค์ มุมทอง. (2553). **ผลของการสอดแทรกแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เรื่องการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิของโลก สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น**.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1. (2549). **รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2548 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1. อุดรธานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี**.
- สันติ สีลา. (2553). **ผลของการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น หน่วยภาวะโลกร้อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น**.
- เอื้อพงศ์ เฉลิมเล่า. (2552). **ผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนในการทำโครงงานเพื่อเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น**.